

Latvijas Republikas tiesībsargs

Baznīcas iela 25, Rīga, LV-1010, tālr.: 67686768, e-pasts: tiesibsargs@tiesibsargs.lv, www.tiesibsargs.lv

Rīgā

21.10.2020 Nr. 6-2/675

Uz 17.09.2020

Personai C
Adresē

Par panorāmas rata būvniecību Uzvaras parkā

Tiesībsargs ir izskatījis Jūsu 2020.gada 17.septembra iesniegumu, kas saņemts 2020.gada 23.septembrī un reģistrēts ar Nr.1187, par iespējamu panorāmas rata būvniecību Uzvaras parka teritorijā, Rīgā. Iesniegumā norādiat, ka būvniecības rezultātā var tik nodarīts kaitējums apkārtējo namu iedzīvotāju tiesībām uz īpašumu, drošību un tiesībām uz labvēlīgu vidi. Vienlaikus akcentējat, ka Jums nav pieejama nekāda informācija, kas saistīta ar iespējamo projektu.

1. Vēlamies paskaidrot, ka tiesībsargs darbojas saskaņā ar Tiesībsarga likumā noteikto mērķi veicināt cilvēktiesību aizsardzību un sekmēt, lai valsts vara tiktu īstenota tiesiski, lietderīgi un atbilstoši labas pārvaldības principam. Valsts pārvaldes iekārtas likuma 10.panta pirmajā daļā noteikts, ka valsts pārvalde ir pakļauta likumam un tiesībām. Viens no vispārējiem tiesību principiem ir tiesiskuma princips. Tiesiskuma princips attiecas ne tikai uz valsts pārvaldes darbību, bet arī organizāciju, tāpēc valsts pārvalde ir organizēta tā, lai valsts pārvaldē pastāvētu efektīvs tiesiskuma uzraudzības mehānisms - valsts pārvaldei ir jābūt izveidotiem iekšējiem kontroles mehānismiem. Tiesiskuma kontrolei var veidot arī ārējus kontroles mehānismus, taču ārējo kontroles mehānismu uzdevums nav stāties iekšējo kontroles mehānismu vietā. Tiesībsarga institūts ir veidots kā ārējs valsts pārvaldes kontroles mehānisms, kas nevar darboties iekšējo kontroles mehānismu vietā. Pretējā gadījumā tiktu apdraudēta valsts pārvaldes organizācijas atbilstība tiesiskuma principam. Tā arī no procesuālo tiesību viedokļa vēršanās pie tiesībsarga nav uzskatāma par apstrīdēšanas procesa ierosināšanu, un procesa dalībniekam jāņem vērā, ka šāda vēršanās neaptur ne administratīvā akta darbību, ne pārsūdzēšanas termiņu.

Atbilstoši Tiesībsarga likuma regulējumam tiesībsargs nevar pārvērtēt publiskas personas rīcību privāto tiesību jomā, vienīgi izvērtēt, vai tā ir atbilstoša tiesību normām.

2. Rīgas dome ir paskaidrojusi, ka saskaņā ar Ministru kabineta 19.06.2018. noteikumu Nr. 350 "Publiskas personas zemes nomas un apbūves tiesības noteikumi" 76. punktu un Rīgas domes 23.01.2019. ieteikumu Nr. 2 "Rīgas pilsētas pašvaldībai

piejerošās, piekrītošās, valdījumā uz likuma pamata esošās zemes iznomāšanas un apbūves tiesības piešķiršanas kārtība” 5. punktu lēmumu par apbūves tiesības piešķiršanu pieņem Rīgas dome.

Rīgas dome 10.07.2019. pieņēma lēmumu Nr. 2457 “Par apbūves tiesības piešķiršanu uz Rīgas pilsētas pašvaldībai piederošā zemesgabala Raņķa dambī, Rīgā (kadastra apzīmējums 0100 049 0135), daļu, organizējot izsoli” (turpmāk – Rīgas domes lēmums).

Pamatojoties uz Rīgas domes lēmumu, 04.10.2019. notika zemesgabala Raņķa dambī, Rīgā (kadastra apzīmējums 0100 049 0135), daļas, kas Nekustamā īpašuma valsts kadastra informācijas sistēmā reģistrēta ar kadastra apzīmējumu 0100 049 0135 8001, 5700 m² platībā (turpmāk – Zemesgabals), apbūves tiesības izsole un noskaidrots nosolītājs – SIA “RPR Operators”, reģistrācijas Nr. 40203164100 (turpmāk arī – Apbūves tiesīgais), ar kuru notariālā kārtībā 24.10.2019. noslēgts apbūves tiesības līgums (turpmāk arī – Līgums). Saskaņā ar Līguma noteikumiem Apbūves tiesīgajam ir pienākums veikt panorāmas rata būvniecību atbilstoši normatīvajos aktos izstrādātam būvprojektam, ievērojot kompetento iestāžu izvirzītos nosacījumus.

SIA “RPR Operators” apbūves tiesība uz Zemesgabalu nostiprināta zemesgrāmatā līdz 23.10.2019. (Rīgas pilsētas zemesgrāmatas nodalījums Nr. 100000019478).

Civillikuma 1129.⁶ pantā noteikts, ka zemesgabala īpašniekam ir pienākums atļaut apbūves tiesīgajam lietot apbūvei nodoto zemesgabalu, ciktāl tas nepieciešams apbūves tiesības izlietošanai, un tiesības saņemt no apbūves tiesīgā maksu.

Atbilstoši Rīgas domes 20.12.2005. saistošo noteikumu Nr. 34 “Rīgas teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi” (turpmāk – RTIAN) 15. pielikumam “Teritorijas plānotā (atļautā) izmantošana”, apbūves tiesībai nodotais Zemesgabals visā platībā atrodas apstādījumu un dabas teritorijā (A), kur atļautā izmantošana noteikta atbilstoši RTIAN 6.9. apakšnodaļas prasībām, tai skaitā rekreācijas un pilsētas tēla veidošanas funkciju nodrošināšanai un nav pretrunā apbūves tiesības izmantošanas mērķim.

Rīgas pilsētas būvvaldē (turpmāk – Būvvalde) 30.12.2019. saņemts SIA “RPR Operators” iesniegums (reģistrēts ar Nr. BV-19-42043-sd) ar lūgumu izdot būvatļauju ar nosacījumiem objektam “Panorāmas rata uzstādīšana, servisa ēkas būve, teritorijas labiekārtošana” Raņķa dambī b/n, Rīgā (49. grupa, 135. grunts; turpmāk – Būvprojekts). Būvprojekta vadītājs: Jānis Rinkevičs, sertifikāta Nr. 1-00787.

Būvvalde ar 18.02.2020. lēmumu Nr. BV-20-3333-nd, atkārtoti ar 25.05.2020. lēmumu Nr. BV-20-10464-nd, norādīja uz trūkumiem, kas liedz izdot būvatļauju ar nosacījumiem objektam “Panorāmas rata uzstādīšana, servisa ēkas būve, teritorijas labiekārtošana” Raņķa dambī b/n, Rīgā (49. grupa, 135. grunts), pagarināja administratīvā akta izdošanas termiņu un atbilstoši Būvvaldes padomes 20.05.2020. sēdes lēmumam lūdza iesniegt lēmuma pieņemšanai nepieciešamo papildu informāciju:

1. Atbilstoši norādītajai inženierbūves grupai grafiskā daļa koriģējama un papildināma, proti, ģenerālplānā M 1:500 precīzi norādīt būvniecības objektu inženierbūves (rata – iekārtas uzstādīšanai) izbūvējamās pamatus vai pamatni, apjomu un izmērus gan ģenerālplānā, gan plānā un raksturīgā griezumā ar augstuma atzīmēm, ja inženierbūvei plānota virszemes daļa, gan savienojumā ar uzstādāmo iekārtu, gan bez tās.

2. Precizēt labiekārtojuma risinājumu atbilstoši norādītajai apmeklētāju plūsmas intensitātei (nepieciešamais celiņu platums no autobusu (4) stāvvietas, uzgaidīšanas teritorija, savietojamība ar diagonāli šķērsojošo parka lietotāju plūsmu), pamatojot to ar

aprēķinu. Informācija nepieciešama, lai saprastu, vai apbūvei paredzētā teritorija ir pietiekama.

3. Uzvaras parka kā vēsturiska parka (vecāks par 50 gadiem) pārbūves vai atjaunošanas gadījumā tam būtu veicama profesionāla (attiecīgās jomas speciālista) eksperta veikta inventarizācija vismaz pārveidojamajā daļā, proti, izpētāma parku veidojošo elementu – celiņu tīkla un tam pakārtoti veidoto stādījumu analīze, izvērtējums ar secinājumiem un ieteikumiem (kas ir/nav vērtīgs, kas ir/nav saglabājams) Uzvaras parka daļā, kur izbūvējot objektu, plānots mainīt arī celiņu struktūru, virzienus (pārvirzīta esošā gājēju kustība, likvidējot diagonālo gājēju plūsmu no krustojuma uz Mārupītes tiltu, kā arī izmainot otru diagonālo šķērsojumu skatu perspektīvas turpinājumā otrpus Slokas ielai), proti, mainīta vēsturisko gājēju tīkla koncepcija, kā arī veicot izmaiņas apstādījumu struktūrā: izcērtot esošos un veidojot jaunus stādījumus – kokus un krūmus, kas atbilst parka pārbūvei.

4. Būvniecības/uzstādīšanas rezultātā plānots likvidēt apstādījumus, tāpēc jautājums virzāms uz Rīgas domes Apstādījumu saglabāšanas komisiju atļaujas cirst kokus zemesgabalā saņemšanai, arī kontekstā ar nepieciešamību piemērot publisko apspriešanu.

5. Panorāmas rata izvietojums paredzēts parka daļā ar ainaviskiem koku un krūmu stādījumiem, iesniegtā dokumentācija nesniedz pārliecību, ka rata uzstādīšanas procesā būs iespējams saglabāt visus pārējos tuvumā esošos kokus un lūdz pievienot rata uzstādīšanas tehnoloģisko aprakstu/bildes/shēmas, kas pierāda, ka tas iespējams izdarīt sarežģītos apstākļos pie esošiem apstādījumiem, nebojājot tos. Šī informācija nepieciešama šajā stadijā, lai pārliecinātos par ieceres realizēšanu konkrētajā apbūves tiesības gabalā.

6. Tā kā apbūves tiesības līgums noslēgts uz 30 gadiem, t.i., faktiski ir plānota pastāvīgā būve pilsētbūvnieciski nozīmīgā vietā un Panorāmas rats 65 m augstumā, kas pielīdzināms 18,5 stāvu ēkai, veidos dominantu parkā un apkārtējā Pārdaugavas teritorijā, līdz ar to analizējama ieceres ietekme uz Daugavas kreisā krasta siluetu/panorāmu.

Būvvaldē 13.07.2020. saņemti papildus iesniegti dokumenti (reģistrēti ar Nr. BV-20-19913-sd; viens sējums 3 eksemplāros), kas atrodas izvērtēšanas procesā.

3. Tiesībsargs, izvērtējis Rīgas domes sniegto informāciju, vēlas paskaidrot, ka Rīgas domes lēmums par Zemesgabala nodošanu nomā ir domes rīcība privāto tiesību jomā, proti, nomas līguma slēgšana ir privāttiesiskajai aprītei raksturīga darbība, ievērojot, ka, Zemesgabala īpašuma tiesības nostiprinātas Rīgas pašvaldībai.

Saskaņā ar likumu „Par valsts un pašvaldību zemes īpašuma tiesībām un to nostiprināšanu zemesgrāmatās” zemes vienības īpašnieks var būt pašvaldība.

Atbilstoši likuma „Par pašvaldībām” 14.panta pirmās daļas 2.punktu pašvaldībām likumā noteiktajā kārtībā ir tiesības iegūt un atsavināt kustamo un nekustamo mantu, privatizēt pašvaldību īpašuma objektus, slēgt darījumus, kā arī veikt citas privāttiesiska rakstura darbības.

Latvijas Republikas Augstākās tiesas Administratīvo lietu departaments (turpmāk - Augstākā tiesa) ir norādījis, ka publisko tiesību subjekts rīkojas privāttiesiski apsaimniekojot savu mantu, piemēram, iznomājot zemi vai telpas. Nomas attiecību nodibināšanas gadījumā, atšķirībā no publisko iepirkumu regulējuma, likums atrunā tikai vispārējus principus rīcībai ar valsts mantu. Rīkojoties privāttiesiski, publisko tiesību

subjekts paliek saistīts ar publiski tiesiskiem ierobežojumiem, taču tie neatņem darbībai privāttiesisku raksturu.¹

Šie publiski tiesiskie pienākumi izriet no likuma „Par pašvaldībām” 14.panta otrās daļas 6.apakšpunktā noteiktā, ka pašvaldībām likumā noteiktajā kārtībā pienākums, lai izpildītu savas funkcijas, atbilstoši apstiprinātajam pašvaldības budžetam racionāli un lietderīgi izlietot pašvaldības finanšu līdzekļus, un Publiskas personas finanšu līdzekļu un mantas izšķērdēšanas novēršanas likuma, kura mērķis ir, lai publiskas personas finanšu līdzekļi un manta tiktu izmantota likumīgi un atbilstoši iedzīvotāju interesēm, novērst to izšķērdēšanu un nelietderīgu izmantošanu, kā arī ierobežot valsts amatpersonu korupciju. Savukārt Ministru kabineta 2007.gada 30.oktobra noteikumi Nr. 735 „Noteikumi par publiskas personas zemes nomu” (turpmāk – Noteikumi Nr.735) nosaka kārtību neapbūvēta valsts vai pašvaldības zemesgabala nomas līguma noslēgšanas kārtību un nomas maksas aprēķināšanas kārtību.

Likuma „Par pašvaldībām” 4.pantā noteikts, ka, realizējot vietējo pārvaldi, pašvaldības likumā noteiktajos ietvaros ir publisko tiesību subjekts, bet privāttiesību jomā pašvaldībām ir juridiskās personas tiesības. Taču ņemot vērā, ka Valsts pārvaldes iekārtas likuma 10.panta pirmajā daļā noteikts, ka valsts pārvalde ir pakļauta likumam un tiesībām un saskaņā ar likuma „Par pašvaldībām” 3.panta pirmo daļu vietējā pašvaldība ir vietējā pārvalde, kas ar pilsoņu vēlētās pārstāvniecības — domes — un tās izveidoto institūciju un iestāžu starpniecību nodrošina likumos noteikto funkciju, kā arī šajā likumā paredzētajā kārtībā Ministru kabineta doto uzdevumu un pašvaldības brīvprātīgo iniciatīvu izpildi, ievērojot valsts un attiecīgās administratīvās teritorijas iedzīvotāju intereses, pašvaldības domei ir jāgarantē personām Satversmē nostiprinātās cilvēktiesības.

Vērtējot panorāmas rata iespējamo būvniecību konkrētajā vietā, primāri minētais ir jāvērtē kopsakarā ar vietējās pašvaldības teritorijas plānojumā plānoto (atļauto) zemes vienību izmantošanu.

Latvijas Republikas Satversmes (turpmāk – Satversmes tiesa) tiesa ir norādījusi, ka teritorijas plānotajai (atļautajai) izmantošanai teritorijas plānojumā jābūt noteiktai tā, lai ikviens varētu ilgtermiņā plānot savu dzīvi, zinot to, kādam iepriekš skaidri definētam un paredzamam mērķim jebkura vietējās pašvaldības teritorija tiks izmantota.²

Kā norādīts iepriekš, atbilstoši RTIAN Zemesgabals visā platībā atrodas apstādījumu un dabas teritorijā (A), kur atļautā izmantošana noteikta atbilstoši RTIAN 6.9. apakšnodaļas prasībām, tai skaitā rekreācijas un pilsētas tēla veidošanas funkciju nodrošināšanai un nav pretrunā apbūves tiesības izmantošanas mērķim.

Vēlamies norādīt, ka iedzīvotājiem, kad vietējā pašvaldība uzsāk savas teritorijas plānojuma ar tajā atļauto (plānoto) izmantošanu izstrādi, ir tiesības pēc būtības iebilst par plānoto izmantošanu katrā konkrētā teritorijā, pamatojot ar savas dzīves vides pasliktināšanu, ko tad arī ir pienākums izvērtēt vietējai pašvaldībai.

Ievērojot tiesiskās stabilitātes principu, vietējās pašvaldības teritorijas plānojuma apstrīdēšana ir jāīsteno noteiktos procesuālos termiņos. Kā ir norādījusi Satversmes tiesa, tiesiskās stabilitātes princips teritorijas plānošanas jomā ir ļoti nozīmīgs un privātpersonām ir tiesības rēķināties ar teritorijas plānojuma stabilitāti³. Vienlaikus ar

¹ Latvijas Republikas Augstākās tiesas Administratīvo lietu departamenta 2012.gada 1.jūnija lēmums SKA – 235/2012

² sk. Satversmes tiesas 2008. gada 17. janvāra sprieduma lietā Nr. 2007-11-03 24.4. punktu.

³ sk. Latvijas Republikas Satversmes tiesas 2008. gada 27. marta sprieduma lietā Nr. 2007-17-05 23. punktu.

tiesiskās stabilitātes principu ir norādāms tiesiskās paļāvības princips, jo citas personas ir paļāvušās uz normatīvā akta nemainīgumu un atbilstoši plānojumam plānojušās savu rīcību⁴.

Vērtējot iespējamo panorāmas rata būvniecības atbilstību Satversmes 115.pantam, ir norādāms, Satversmes 115. pantā noteiktās pamattiesības nav iztulkojamas kā personas pamattiesības dzīvot absolūti neskartā vidē vai valsts pienākums personai šādu vidi nodrošināt. Darbības, kas vērstas uz dabiskās vai esošās vides pārveidošanu, pašas par sevi nav uzskatāmas par Satversmes 115. pantā noteikto pamattiesību ierobežojumu. Satversmes tiesa jau ir secinājusi, ka gan atsevišķu privātpersonu, gan visas sabiedrības ekonomiskās intereses bieži vien prasa pārveidot apkārtējo vidi, tostarp kultūrvidi un dabu. Satversmes 115. pants *a priori* neparedz pastāvošās vides nemainību un neliedz īstenot ar ekonomiskajām interesēm saistītus projektus. Satversmes 115. pants, tieši pretēji, prasa līdzsvarotu un atbildīgu apkārtējās vides uzlabošanu, kas ietver arī cilvēku dzīvei piemērotu apstākļu un sabiedrības labklājības nodrošināšanu.⁵

Satversmes tiesa norāda, ka Satversmes 115. pantā pamattiesību līmenī ir nostiprināti valsts pienākumi vides jomā. Proti, valstij ir pienākums aizsargāt cilvēka tiesības dzīvot labvēlīgā vidē: 1) sniedzot informāciju par vides stāvokli; 2) rūpējoties par vides saglabāšanu; 3) rūpējoties par vides uzlabošanu.⁶

Latvijas Republikas Augstākās tiesas Administratīvo lietu departaments ir secinājis, ka, lai cilvēks būtu izolēts no citu cilvēku ietekmes, viņam būtu jādzīvo uz vientuļas salas tālu no apdzīvotām vietām, auto, kuģu un gaisa satiksmes ceļiem. Dzīvojot citur, cilvēkam līdz zināmai robežai jāpiecieš citu fizisku personu, kā arī juridisko personu radītie trokšņi, smakas un citi vides piesārņojumi. Minēto robežu demokrātiskā iekārtā parasti nosaka likums un no tā izrietošie normatīvie akti. Tomēr arī gadījumos, kad šāda robeža un/vai konkrēta valsts pārvaldes rīcība normatīvajos aktos nav noteikta, tā atvasināma no Satversmē garantētajām tiesībām uz veselību, dzīvību, privātās dzīves neaizskaramību un īpašumu⁷.

Konkrētajā gadījumā kā būtiska un atbilstoša ir vērtējama Būvvaldes rīcība, kas norādīta iepriekš, proti, rūpīga būvniecības ieceres dokumentācijas izvērtēšana un saskaņošana ar sabiedrības interesēm.

Atbilstoši Būvniecības informācijas sistēmas datiem būvatļauja iespējamajam projektam vēl nav izsniegta. Kā liecina vispārpieejama informācija, Būvvaldes padome 2020.gada 5.augusta sēdē, lemjot par attīstības priekšlikumu “Panorāmas rata uzstādīšana, servisa ēkas būve, teritorijas labiekārtošana Rīgā, Raņķa dambī b/n, Rīgā (kad. Nr. 0100 049 0135)” pieņēmusi lēmumu:

I. Konceptuāli atbalstīt panorāmas rata novietošanas vietu;

II. 1. lūgt būvniecības ierosinātāju koriģēt īslaicīgas lietošanas būves apjomu, to samazinot un atstājot tikai panorāma rata funkcionēšanai nepieciešamās funkcijas (sargs, sanitārtehniskie mezgli, kase) atbilstoši apbūves tiesību līgumā noteiktajam un RTIAN 519. punktam;

2. lūgt SIA “Rīgas meži” viedokli (turpmāk – Viedoklis) par Uzvaras parka attīstību un attīstības koncepciju;

⁴ sk. Latvijas Republikas Satversmes tiesas 2007. gada 26. aprīļa sprieduma lietā Nr. 2006-38-03 9.2. punktu.

⁵ Latvijas Republikas Satversmes tiesas 2008. gada 7. janvāra sprieduma lietā Nr. 2007-11-03 13. punkts.

⁶ Latvijas Republikas Satversmes tiesas 2011.gada 24.februāra sprieduma lietā Nr. 2010-48-03 secinājumu daļas 6.1.1., 6.1.2. punkts.

⁷ Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta 2013.gada 12.jūlija spriedums SKA-759/2013.

3. pēc korekciju veikšanas, Viedokļa un Rīgas domes Apstādījumu saglabāšanas komisijas lēmuma saņemšanas skatīt atkārtoti;

4. pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 64. panta otro daļu, pagarināt administratīvā akta izdošanas termiņu.

Būvvaldes padomes 2020.gada 21.oktobra sēdē plānots skatīt jautājumu par attīstības priekšlikumu "Panorāmas rata uzstādīšana, servisa ēkas būve, teritorijas labiekārtošana Rīgā, Raņķa dambī b/n, Rīgā (kad. Nr. 0100 049 0135)"⁸.

Vienlaikus Būvvalde ir sniegusi paziņojumu par publisko apspriešanu koka ciršanai Rīgā, Raņķa dambī bez numura (49.grupa, 135.grunts), Uzvaras parka teritorijā⁹, kurā norādīts, ka, pamatojoties uz Rīgas domes Apstādījumu saglabāšanas komisijas 07.09.2020. lēmumu Nr. 37, 1.2.2. § publiskai apspriešanai tiek nodota 1 bērza ø 37/36 cm ciršana. Kā norādīts paziņojumā, Publiskā apspriešana notiek laika posmā no 22.09.2020. līdz 05.10.2020. Rakstiskas atsauksmes (aptaujas lapas) Būvvalde lūdz iesniegt (vai nosūtīt pa pastu) līdz 05.10.2020. Rīgas pilsētas būvvaldē Rīgā, Amatu ielā 4, atstājot dokumentu skapī Apmeklētāju pieņemšanas telpā vai jebkurā Rīgas domes Apmeklētāju pieņemšanas centra filiālē (bezmaksas informatīvais tālrunis 80000800) (aptaujas lapas ievietot pasta kastē pie ieejas durvīm), vai elektroniski aizpildīt un nosūtīt portālā www.eriga.lv sadaļā "e-pakalpojumi privātpersonām"- "sabiedrības līdzdalība".

Pēc publiskās apspriešanas rezultātu apkopošanas Būvvalde ziņojumu par publiskās apspriešanas rezultātiem virzīs izskatīšanai Rīgas domes Apstādījumu saglabāšanas komisijas sēdē (informatīvais tālr. 67012976, e-pasts: buvvalde@riga.lv).

Iepazīties ar koku ciršanas ieceres materiāliem, kā arī saņemt sīkāku informāciju par plānoto koka ciršanu iespējams Būvvaldes portālā www.rpbv.lv vai pie koka ciršanas ierosinātāja pilnvarotās personas SIA "Projektēšanas birojs A.I.D.E." Rīgā, Eksporta ielā 2-54, kontaktpersona: Jānis Rinkevičs, tālr. 29256823.

Vienlaikus ir norādāms, ka gan Rīgas domes Apstādījumu saglabāšanas komisiju atļauja cirst kokus zemesgabalā, gan būvatļauja ir apstrīdama un pārsūdzama Administratīvā procesa likumā noteiktā kārtībā, ja iedzīvotāji tām pamatoti nepiekrīt.

Tiesībsargs aicina Jūs sekot līdz projekta būvatļaujas izsniegšanas procesam un pamatotu iebildumu pret tajā ietverto nosacījumu gadījumā, apstrīdēt to un pārsūdzēt APL noteiktajā kārtībā.

4. Attiecībā uz iesniegumā norādīto, ka Jūsu nama apsaimniekotājs SIA "Rīgas namu pārvaldnieks" nav sniedzis Jums atbildi uz iesniegumu, kā arī nerisina jautājumu par nama pagalmā esošo autostāvvietu pieejamības nodrošināšanu, aicinātu vērsties Jūs Rīgas domē.

Vēlamies paskaidrot, ka dzīvojamās ēkas apsaimniekošanas attiecības ir privāttiesiska rakstura, proti, Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departaments ir norādījis, ka „apsaimniekošanas attiecības starp apsaimniekotāju ir privāttiesiskas neatkarīgi no tā, vai apsaimniekošanu veic pašvaldība un tās pilnvarots pārstāvis, vai privāto tiesību subjekts”¹⁰.

⁸ <https://www.rpbv.lv/notikumu-kalendars/21-10-2020-buvvaldes-padomes-sedes-darba-plans/>

⁹ <https://www.rpbv.lv/sabiedribas-lidzdaliba/7953/>

¹⁰ Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta 2004. gada 3.augusta lēmums lietā Nr. SKA-191.

Tādējādi tiesībsarga pilnvarās nav tiešā veidā iejaukties privāttiesiska strīda risināšanā, kas izveidojies starp dzīvokļu īpašnieku un apsaimniekotāju, tomēr tiesībsarga uzdevums ir uzraudzīt, vai valstī izveidotais tiesību aizsardzības mehānisms ir pietiekami efektīvs personas tiesību un interešu aizsardzībai.

Saskaņā ar Dzīvojamās mājas pārvaldīšanas likumu dzīvojamās mājas dzīvokļu īpašnieku pienākums ir nodrošināt dzīvojamās mājas pārvaldīšanu. Viens no lēmumiem, kuru dzīvokļu īpašnieki var pieņemt saistībā ar likumā noteikto pārvaldīšanas darbību izpildi, saskaņā ar Dzīvokļa īpašuma likumu ir dzīvojamās mājas pārvaldnieka izvēle. Noslēdzot dzīvojamās mājas pārvaldīšanas līgumu ar pārvaldnieku, dzīvokļu īpašnieki līgumā noteiktā apmērā uzdod pārvaldniekam veikt obligāti veicamās pārvaldīšanas darbības. To izpilde pārvaldniekam var tikt uzticēta kopumā vai arī tikai noteiktu pārvaldīšanas darbību apjomā. Tāpat ar pārvaldīšanas līgumu dzīvokļu īpašnieki pilnvaro pārvaldnieku pieņemt noteiktus lēmumus viņu vietā, slēgt līgumus, kā arī veikt vai saņemt maksājumus. Tātad pārvaldīšanas līguma noslēgšana ar pārvaldnieku ir veids, kādā dzīvojamās mājas īpašnieks (arī dzīvokļa īpašnieki) izpilda likumā noteikto pienākumu pārvaldīt dzīvojamo māju. Turklāt tieši dzīvojamās mājas īpašnieks ir atbildīgs, lai viņa izvēlētais pārvaldnieks atbilstu Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likumā izvirzītajām profesionālās kvalifikācijas prasībām.

5. Izskatījis Jūsu iesniegumu, tiesībsargs vēlas īpaši akcentēt, ka tiesībsargs nekad nav norādījis, ka ekonomiskās intereses būtu vērtējamās augstāk par indivīdu cilvēktiesībām. Tiesībsargs vienmēr ir norādījis uz samērīguma ievērošanu, kā arī iestājies par pēc būtības taisnīga kompensējoša mehānisma iedarbināšanu ikvienā gadījumā, kad tiek ierobežotas personu pamattiesības sabiedrības interesēs. Tāpat arī tiesībsargs vienmēr ir norādījis uz dažkārt pat pretēju interešu samērošanu un rūpīgu izsvēršanu.

Ar cieņu
tiesībsarga pilnvarojumā
Sociālo, ekonomisko un kultūras tiesību
nodaļas vadītāja

Ineta Rezevska